

266.

C'est se tromper que de croire qu'il n'y ait que les violentes passions, comme l'ambition et l'amour, qui puissent triompher des autres. La paresse, toute languissante qu'elle est, ne laisse pas d'en être souvent la maîtresse: elle usurpe sur tous les desseins et sur toutes les actions de la vie; elle y détruit et y consume insensiblement les passions et les vertus.

267.

La promptitude à croire le mal, sans l'avoir assez examiné, est un effet de l'orgueil et de la paresse: on veut trouver des coupables, et on ne veut pas se donner la peine d'examiner les crimes.

268.

Nous récusons des juges pour les plus petits intérêts, et nous voulons bien que notre réputation et notre gloire dépendent du jugement des hommes, qui nous sont tous contraires, ou par leur jalousie, ou par leur préoccupation, ou par leur peu de lumière; et ce n'est que pour les faire prononcer en notre faveur que nous exposons, en tant de manières, notre repos et notre vie.

269.

Il n'y a guère d'homme assez habile pour connaître tout le mal qu'il fait. (ÉD. 2.)

270.

L'honneur acquis est caution de celui qu'on doit acquérir.

271.

La jeunesse est une ivresse continuelle: c'est la fièvre de la raison.

272.

Rien ne devrait plus humilier les hommes qui ont mérité de grandes louanges, que le soin qu'ils prennent encore de se faire valoir par des petites choses. (ÉD. 5.)

273.

Il y a des gens qu'on approuve dans le monde, qui n'ont pour tout mérite que les vices qui servent au commerce de la vie.

266.

Είναι γελασμένος όποιος νομίζει πως μόνο τα πάθη τα βίαια, σαν τη φιλοδοξία και τον έρωτα, μπορούν να κατανικήσουν τ' άλλα. Η τεμπελιά, όσο λαγγεμένη κι αν είναι, καταφέρνει ωστόσο συχνά να τα κυριαρχήσει. Κάτι τρώει απ' όλα τα σχέδια κι απ' όλες τις πράξεις τής ζωής. Καταστρέφει κι αφανίζει ανεπαίσθητα τα πάθη και τις αρετές.

(169, 398, 412, 630)

267.

Η βιασύνη μας να πιστέψουμε το κακό, δίχως να το εξετάσουμε αρκετά, είναι αποτέλεσμα της αλαζονείας και της τεμπελιάς μας. Θέλουμε να βρούμε ενόχους, μα δεν θέλουμε να κάνουμε τον κόπο να εξετάσουμε τα εγκλήματα.

(31, 397, 483, 513)

268.

Εξαιρούμε δικαστές για τα παραμικρότερα μας συμφέροντα, και συνάμα δεχόμαστε πρόθυμα να εξαρτιέται η φήμη κι η δόξα μας από την κρίση τών ανθρώπων, που μάς είναι όλοι ενάντιοι, είτε από φθόνο, είτε από προκατάληψη, είτε από αμάθεια, κι εκθέτουμε με χίλιους τρόπους και την ησυχία και τη ζωή μας, μόνο και μόνο για να τους κάνουμε να πάρουν το μέρος μας.

269.

Δεν υπάρχει άνθρωπος αρκετά ικανός ώστε να γνωρίζει όλο το κακό που κάνει.

(295, 460)

270.

Η αποχτημένη τιμή είναι εγγύηση για κείνη που πρόκειται ν' αποκτηθεί.

(150, 598, 599)

271.

Η νιότη είναι μια αδιάκοπη μέθη : είναι ο πυρεττός τού λογικού.

(638)

272.

Τίποτα δεν θα έπρεπε να ταπεινώνει περισσότερο τους ανθρώπους που δείχτηκαν άξιοι για μεγάλους επαίνους, όσο το να φροντίζουν ακόμα ν' αναδειχτούν με κάτι μικροπράματα.

273.

Υπάρχουν άνθρωποι που ο κόσμος τούς επιδοκιμάζει και που για μόνη τους αξία έχουν τις κακίες που είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή.

(190, 155, 251, 354, 468)

274.

La grâce de la nouveauté est à l'amour ce que la fleur est sur les fruits : elle y donne un lustre qui s'efface aisément, et qui ne revient jamais. (ÉD. 5.)

275.

Le bon naturel, qui se vante d'être si sensible, est souvent étouffé par le moindre intérêt.

276.

L'absence diminue les médiocres passions, et augmente les grandes, comme le vent éteint les bougies et allume le feu.

277.

Les femmes croient souvent aimer, encore qu'elles n'aiment pas ; l'occupation d'une intrigue, l'émotion d'esprit que donne la galanterie, la pente naturelle au plaisir d'être aimées, et la peine de refuser, leur persuadent qu'elles ont de la passion, lorsqu'elles n'ont que de la coquetterie.

278.

Ce qui fait que l'on est souvent mécontent de ceux qui négocient, est qu'ils abandonnent presque toujours l'intérêt de leurs amis pour l'intérêt du succès de la négociation, qui devient le leur par l'honneur d'avoir réussi à ce qu'ils avaient entrepris.

279.

Quand nous exagérons la tendresse que nos amis ont pour nous, c'est souvent moins par reconnaissance que par le désir de faire juger de notre mérite.

280.

L'approbation que l'on donne à ceux qui entrent dans le monde, vient souvent de l'envie secrète que l'on porte à ceux qui y sont établis

281.

L'orgueil, qui nous inspire tant d'envie, nous sert souvent aussi à la modérer. (ÉD. 2.)

274.

Η χάρη τού καινούριου είναι στον έρωτα ό,τι και το χνούδι³³ πάνω στα φρούτα. Τού δίνει μια λάμψη που σβύνει εύκολα και δεν ξανάρχεται ποτέ.
(286)

275.

Η αγαθότητα, που καυχιέται για την τόση της ευαισθησία, πνίγεται συχνά από το παραμικρότερο συμφέρον.
(171)

276.

Ο χωρισμός ελαττώνει τα μέτρια πάθη και δυναμώνει τα μεγάλα, όπως ο άνεμος σβύνει τα κεριά και κορώνει τη φωτιά.

277.

Οι γυναίκες νομίζουν συχνά πως αγαπούν, κι αν ακόμα δεν αγαπούν. Η απασχόληση με μια κρυφή ερωτική περιπέτεια, η πνευματική συγκίνηση που δίνει το ερωτικό παιχνίδι, η φυσική ροπή στην απόλαυση τού ν' αγαπηθούν, κι η δυσκολία τους στο ν' αρνηθούν, τις πείθουν πως νοιώθουν πάθος, ενώ δεν έχουν παρά φιλαρέσκεια.
(241, 332, 334)

278.

Αυτό που μάς κάνει να είμαστε συχνά δυσαρεστημένοι μ' εκείνους που διαπραγματεύονται είναι πως θυσιάζουν σχεδόν πάντα το συμφέρον τών φίλων τους στο συμφέρον τής επιτυχίας τών διαπραγματεύσεων, που καταντά δικό τους συμφέρον, αφού θα έχουν την τιμή πως κατάφεραν εκείνο που είχαν καταπιαστεί.

279.

Όταν υπερβάλλουμε τη στοργή που έχουν για μάς οι φίλοι μας, συχνά δεν το κάνουμε τόσο από ευγνωμοσύνη, όσο από την επιθυμία να εκτιμήσουν οι άλλοι την αξία μας.
(143)

280.

Η επιδοκιμασία μας για όσους πρωτοβγαίνουν στον κόσμο προέρχεται συχνά από τον κρυφό φθόνο που νοιώθουμε για εκείνους που έχουν κιόλας πιάσει θέση.

281.

Η αλαζονεία, που μας εμπνέει τόσο φθόνο, μας χρησιμεύει συχνά και στο να τον μετριάξει.
(198)

282.

Il y a des faussetés déguisées qui représentent si bien la vérité, que ce serait mal juger que de ne s'y pas laisser tromper.

283.

Il n'y a pas quelquefois moins d'habileté à savoir profiter d'un bon conseil, qu'à se bien conseiller soi-même.

284.

Il y a des méchants qui seraient moins dangereux s'ils n'avaient aucune bonté.

285.

La magnanimité est assez définie par son nom ; néanmoins on pourrait dire que c'est le bon sens de l'orgueil, et la voie la plus noble pour recevoir des louanges.

286.

Il est impossible d'aimer une seconde fois ce qu'on a véritablement cessé d'aimer.

287.

Ce n'est pas tant la fertilité de l'esprit qui nous fait trouver plusieurs expédients sur une même affaire, que c'est le défaut de la lumière qui nous fait arrêter à tout ce qui se présente à notre imagination, et qui nous empêche de discerner d'abord ce qui est le meilleur.

288.

Il y a des affaires et des maladies que les remèdes aigrissent en certains temps, et la grande habileté consiste à connaître quand il est dangereux d'en user.

289.

La simplicité affectée est une imposture délicate. (ÉD. 2.)

290.

Il y a plus de défauts dans l'humeur que dans l'esprit. (ÉD. 2.)

282.

Υπάρχουν ψευτιές μεταμφιεσμένες, που παριστάνουν τόσο καλά την αλήθεια, ώστε το να μη γελαστούμε απ' αυτές θα σήμαινε πως δεν κρίνουμε καλά.

283.

Κάποτε, για να μπορέσουμε να επωφεληθούμε από μια καλή συμβουλή, δεν χρειάζεται λιγότερη ικανότητα απ' όση χρειάζεται για να συμβουλέψουμε οι ίδιοι καλά τον εαυτό μας.

(378, 639)

284.

Υπάρχουν κακοί που θα ήταν λιγότερο επικίνδυνοι αν δεν είχαν καμιά καλωσύνη.

285.

Η μεγαλοψυχία προσδιορίζεται αρκετά από τ' όνομά της. Ωστόσο, θα μπορούσαμε να πούμε πως η μεγαλοψυχία είναι η ευθυκρισία τής υπεροψίας κι ο πιο ευγενικός τρόπος για να μαζεύουμε επαίνους.

(246, 248, 628)

286.

Είναι αδύνατο να ξαναγαπήσουμε εκείνο που αληθινά πάψαμε ν' αγαπούμε.

(560)

287.

Δεν είναι τόσο η γονιμότητα τού πνεύματος μας που μάς κάνει να βρίσκουμε πολλές πρόχειρες λύσεις για την ίδια υπόθεση, όσο η αμάθειά μας, που μας σταματά στο κάθετί που προβάλλει στη φαντασία μας και μάς εμποδίζει να ξεχωρίσουμε το καλύτερο με την πρώτη.

288.

Υπάρχουν υποθέσεις κι αρρώστειες, που τα γιατρικά τις παροξύνουν σε ορισμένες περιστάσεις, κι η μεγάλη ικανότητα συνίσταται στο να ξέρει κανένας πότε είναι επικίνδυνο να τα μεταχειριστεί.

(392)

289.

Η προσποιημένη απλότητα είναι μια λεπτή κατεργαριά.

290.

Υπάρχουν περισσότερα ελαττώματα στην ψυχική διάθεση παρά στο πνεύμα.

(45)

291.

Le mérite des hommes a sa saison aussi bien que les fruits. (ÉD. 2.)

292.

On peut dire de l'humeur des hommes, comme de la plupart des bâtiments, qu'elle a diverses faces, les unes agréables, et les autres désagréables. (ÉD. 2.)

293.

La modération ne peut avoir le mérite de combattre l'ambition et de la soumettre : elles ne se trouvent jamais ensemble. La modération est la langueur et la paresse de l'âme, comme l'ambition en est l'activité et l'ardeur.

294.

Nous aimons toujours ceux qui nous admirent et nous n'aimons pas toujours ceux que nous admirons. (ÉD. 2.)

295.

Il s'en faut bien que nous ne connaissions toutes nos volontés. (ÉD. 2.)

296.

Il est difficile d'aimer ceux que nous n'estimons point ; mais il ne l'est pas moins d'aimer ceux que nous estimons beaucoup plus que nous.

297.

Les humeurs du corps ont un cours ordinaire et réglé, qui meut et qui tourne imperceptiblement notre volonté ; elles roulent ensemble, et exercent successivement un empire secret en nous, de sorte qu'elles ont une part considérable à toutes nos actions, sans que nous le puissions connaître.

298.

La reconnaissance de la plupart des hommes n'est qu'une secrète envie de recevoir de plus grands bienfaits. (ÉD. 2.)

E. I. Δ. της Κ. τ. Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

291.

Η αξία τών ανθρώπων έχει την εποχή της, ακριβώς όπως και τα φρούτα.

(211, 379)

292.

Για την ψυχική διάθεση των ανθρώπων, όπως και για τα περισσότερα χτίρια, μπορούμε να πούμε πως έχει διάφορες όψεις, άλλες ευχάριστες κι άλλες δυσάρεστες.

293.

Στη μετριοπάθεια δεν μπορεί ποτέ ν' ανήκει η τιμή να πολεμήσει τη φιλοδοξία και να την υποτάξει, γιατί δεν συνυπάρχουν ποτέ. Η μετριοπάθεια είναι η ραθυμία κι η τεμπελιά τής ψυχής, ενώ η φιλοδοξία είναι η δραστηριότητα κι η φλόγα της.

(17, 18, 308, 565)

294.

Πάντα αγαπούμε εκείνους που μας θαυμάζουν, μα δεν αγαπούμε πάντα εκείνους που θαυμάζουμε.

(296)

295.

Πολύ απέχουμε από το να γνωρίζουμε όλα όσα θέλουμε.

(269, 332, 460, 575)

296.

Μας είναι δύσκολο ν' αγαπήσουμε εκείνους που δεν εκτιμούμε διόλου, δεν μας είναι όμως λιγότερο δύσκολο ν' αγαπήσουμε εκείνους που εκτιμούμε πολύ περισσότερο από τον εαυτό μας.

(294)

297.

Οι χυμοί τού σώματός μας έχουν μια τακτική και κανονισμένη ροή, που κινεί και που γυρίζει ανεπαίσθητα τη θέλησή μας. Κυλούν μαζί, κι ασκούν διαδοχικά μια κρυφή κυριαρχία μέσα μας, σε τρόπο που συμμετέχουν σημαντικά σε όλες μας τις πράξεις δίχως εμείς να μπορούμε να το ξέρουμε.

(44, 564)

298.

Η ευγνωμοσύνη τών περισσότερων δεν είναι παρά κρυφή επιθυμία να λάβουν μεγαλύτερες ευεργεσίες.

(85, 223, 224, 306, 347)

299.

Presque tout le monde prend plaisir à s'acquitter des petites obligations ; beaucoup de gens ont de la reconnaissance pour les médiocres ; mais il n'y a quasi personne qui n'ait de l'ingratitude pour les grandes. (ÉD. 2.)

300.

Il y a des folies qui se prennent comme les maladies contagieuses. (ÉD. 2.)

301.

Assez de gens méprisent le bien ; mais peu savent le donner. (ÉD. 2.)

302.

Ce n'est d'ordinaire que dans de petits intérêts où nous prenons le hasard de ne pas croire aux apparences. (ÉD. 3.)

303.

Quelque bien qu'on nous dise de nous, on ne nous apprend rien de nouveau. (ÉD. 3.)

304.

Nous pardonnons souvent à ceux qui nous ennuiant, mais nous ne pouvons pardonner à ceux que nous ennuyons. (ÉD. 3.)

305.

L'intérêt, que l'on accuse de tous nos crimes, mérite souvent d'être loué de nos bonnes actions. (ÉD. 3.)

306.

On ne trouve guère d'ingrats, tant qu'on est en état de faire du bien. (ÉD. 3.)

307.

Il est aussi honnête d'être glorieux avec soi-même, qu'il est ridicule de l'être avec les autres. (ÉD. 3.)

308.

On a fait une vertu de la modération, pour borner l'ambition des grands hommes, et pour consoler les gens médiocres de leur peu de fortune et de leur peu de mérite. (ÉD. 3.)

299.

Όλος σχεδόν ο κόσμος αισθάνεται ευχαρίστηση να ξεπληρώνει τīs μικρές υποχρεώσεις, πολλοί έχουν ευγνωμοσύνη για τις μέτριες, δεν υπάρχει όμως σχεδόν κανένας που να μην έχει αγνωμοσύνη για τις μεγάλες.

(223, 224, 225, 226, 438)

300.

Υπάρχουν τρέλλες που τις αρπάζει κανένας σαν τις μεταδοτικές αρρώστειες.

301.

Κάμποσοι περιφρονούν τα πλούτη, λίγοι όμως ξέρουν να τα δίνουν.

302.

Συνήθως, μονάχα σαν πρόκειται για μικρά συμφέροντα το ριψοκινδυνεύουμε να μην πιστεύουμε στις φαινομενικότητες.

303.

Όσο καλό κι αν μας πουν για μας, ποτέ δεν μας μαθαίνουν τίποτα καινούργιο.

(2, 600)

304.

Συγχωρούμε συχνά εκείνους που βαρυνόμαστε, μας είναι όμως αδύνατο να συγχωρήσουμε εκείνους που μας βαρυνούνται.

(352, 555)

305.

Το συμφέρον, που το κατηγορούν για όλα μας τα εγκλήματα, αξίζει συχνά και να επαινεθεί για τις καλές μας πράξεις.

(187, 253)

306.

Δεν συναντούμε διόλου αγάριστους, ενόσο είμαστε σε θέση να κάνουμε καλό.

(298)

307.

Όσο είναι σωστό να κάνεις τον σπουδαίο στον εαυτό σου, τόσο γελοίο είναι να τον κάνεις στους άλλους.

(203)

308.

Ανακήρυξαν τη μετριοπάθεια αρετή για να περιορίσουν τη φιλοδοξία των μεγάλων ανθρώπων και να παρηγορήσουν τους μέτριους για τη λίγη τους τύχη και τη λίγη αξία τους.

(293, 565)

309.

Il y a des gens destinés à être sots, qui ne font pas seulement des sottises par leur choix, mais que la fortune même contraint d'en faire. (ÉD. 3.)

310.

Il arrive quelquefois des accidents dans la vie, d'où il faut être un peu fou pour se bien tirer. (ÉD. 3.)

311.

S'il y a des hommes dont le ridicule n'ait jamais paru, c'est qu'on ne l'a jamais bien cherché. (ÉD. 3.)

312.

Ce qui fait que les amants et les maîtresses ne s'ennuient point d'être ensemble, c'est qu'ils parlent toujours d'eux-mêmes. (ÉD. 3.)

313.

Pourquoi faut-il que nous ayons assez de mémoire pour retenir jusqu'aux moindres particularités de ce qui nous est arrivé, et que nous n'en ayons pas assez pour nous souvenir combien de fois nous les avons contées à une même personne? (ÉD. 3.)

314.

L'extrême plaisir que nous prenons à parler de nous-mêmes nous doit faire craindre de n'en donner guère à ceux qui nous écoutent. (ÉD. 3.)

315.

Ce qui nous empêche d'ordinaire de faire voir le fond de notre cœur à nos amis, n'est pas tant la défiance que nous avons d'eux, que celle que nous avons de nous-mêmes. (ÉD. 3.)

316.

Les personnes faibles ne peuvent être sincères. (ÉD. 3.)

317.

Ce n'est pas un grand malheur d'obliger des ingrats; mais c'en est un insupportable d'être obligé à un malhonnête homme. (ÉD. 3.)

309.

Υπάρχουν άνθρωποι προορισμένοι να είναι ανόητοι, που δεν κάνουν μονάχα ανοησίες τής εκλογής τους, μα που κι η τύχη η ίδια τούς αναγκάζει να κάνουν ανοησίες.

(156)

310.

Συμβαίνουν κάποτε στη ζωή κάτι δυσάρεστα περιστατικά, που για να ξεμπλέξει κανένας απ' αυτά πρέπει να είναι λιγάκι τρελλός.

(163, 209)

311.

Αν υπάρχουν άνθρωποι που ποτέ δεν φανερώθηκε η γελοία τους όψη είναι γιατί κανένας δεν την αναζήτησε καλά.

312.

Εκείνο που κάνει τους εραστές και τις ερωμένες να μη βαρύνονται διόλου να βρίσκονται μαζί, είναι πως πάντα μιλούν για τον εαυτό τους.

313.

Γιατί τάχα να έχουμε αρκετό μνημονικό ώστε να συγκρατούμε και τις ελάχιστες λεπτομέρειες τών όσων μάς έχουν συμβεί, και να μην έχουμε κι όσο χρειάζεται για να θυμούμαστε και πόσες φορές τις έχουμε διηγηθεί στον ίδιο άνθρωπο ;

(314, 364)

314.

Η υπέρτατη ευχαρίστηση που νοιώθουμε μιλώντας για τον εαυτό μας πρέπει να μας κάνει να φοβούμαστε μήπως δεν ευχαριστούμε καθόλου εκείνους που μάς ακούν.

(138, 139, 313, 364, 510)

315.

Εκείνο που μας εμποδίζει συνήθως να δείχνουμε στους φίλους μας το βάθος τής καρδιάς μας δεν είναι τόσο η δυσπιστία που έχουμε σ' αυτούς, όσο εκείνη που έχουμε στον εαυτό μας.

(62, 184, 327, 383, 494, 609)

316.

Οι αδύνατοι δεν μπορούν να είναι ειλικρινείς.

(62, 445)

317.

Δεν είναι μεγάλο κακό να υποχρεώνει κανένας αχάριστους, είναι όμως ανυπόφορο να υποχρεώνεται σ' έναν παλιάνθρωπο.

(96, 229)

318.

On trouve des moyens pour guérir de la folie, mais on n'en trouve point pour redresser un esprit de travers. (ÉD. 3.)

319.

On ne saurait conserver longtemps les sentiments qu'on doit avoir pour ses amis et pour ses bienfaiteurs, si on se laisse la liberté de parler souvent de leurs défauts. (ÉD. 3.)

320.

Louer les princes des vertus qu'ils n'ont pas, c'est leur dire impunément des injures. (ÉD. 3.)

321.

Nous sommes plus près d'aimer ceux qui nous haïssent, que ceux qui nous aiment plus que nous ne voulons.

322.

Il n'y a que ceux qui sont méprisables qui craignent d'être méprisés. (ÉD. 3.)

323.

Notre sagesse n'est pas moins à la merci de la fortune que nos biens. (ÉD. 3.)

324.

Il y a dans la jalousie plus d'amour-propre que d'amour. (ÉD. 3.)

325.

Nous nous consolons souvent par faiblesse des maux dont la raison n'a pas la force de nous consoler. (ÉD. 3.)

326.

Le ridicule déshonore plus que de déshonneur. (ÉD. 3.)

327.

Nous n'avouons de petits défauts que pour persuader que nous n'en avons pas de grands. (ÉD. 3.)

318.

Βρίσκονται γιατρικά για την τρέλλα, δεν βρίσκονται όμως που να ισιώνουν ένα στραβό μυαλό.

(448, 502)

319.

Δεν μπορεί κανένας να διατηρήσει πολύν καιρό τα αισθήματα που πρέπει να έχει για τους φίλους και τους ευεργέτες του, αν επιτρέπει στον εαυτό του να μιλεί συχνά για τα ελαττώματά τους.

320.

Επαινώντας κανένας τούς ηγεμόνες για τις αρετές που δεν έχουν, τους βρίζει ατιμώρητα.

321.

Ευκολότερα μπορούμε ν' αγαπήσουμε εκείνους που μας μισούν, παρά εκείνους που μας αγαλούν περισσότερο απ' όσο θέλουμε.

322.

Μόνο όσοι αξίζουν περιφρόνηση φοβούνται μην περιφρονηθούν.

323.

Η γνώση μας δεν είναι στη διάκριση της τύχης λιγότερο από την παρουσία μας.

(380, 470, 631)

324.

Στη ζήλια υπάρχει περισσότερη φιλαυτία παρά έρωτας.

(28, 262, 374, 500)

325.

Συχνά η αδυναμία μάς παρηγορεί για συμφορές για τις οποίες το λογικό δεν έχει τη δύναμη να μας παρηγορήσει.

326.

Το γελοίο ατιμάζει περισσότερο από την ατιμία.

327.

Ομολογούμε κάτι μικρά ελαττώματα μονάχα για να πείσουμε πως δεν έχουμε μεγάλα.

(184, 383, 424, 442, 554, 609)

328.

L'envie est plus irréconciliable que la haine. (ÉD. 3.)

329.

On croit quelquefois haïr la flatterie ; mais on ne hait que la manière de flatter. (ÉD. 3.)

330.

On pardonne tant que l'on aime. (ÉD. 3.)

331.

Il est plus difficile d'être fidèle à sa maîtresse quand on est heureux, que quand on en est maltraité. (ÉD. 3.)

332.

Les femmes ne connaissent pas toute leur coquetterie. (ÉD. 3.)

333.

Les femmes n'ont point de sévérité complète sans aversion. (ÉD. 3.)

334.

Les femmes peuvent moins surmonter leur coquetterie que leur passion. (ÉD. 3.)

335.

Dans l'amour, la tromperie va presque toujours plus loin que la méfiance. (ÉD. 3.)

336.

Il y a une certaine sorte d'amour dont l'excès empêche la jalousie (ÉD. 3.)

337.

Il est de certaines bonnes qualités comme des sens : ceux qui en sont entièrement privés ne les peuvent apercevoir ni les comprendre. (ÉD. 3.)

338.

Lorsque notre haine est trop vive, elle nous met au-dessous de ceux que nous haïssons. (ÉD. 3.)

328. Ο φθόνος είναι πιο αδιάλλακτος από το μίσος.
(433, 476, 486)
329. Νομίζουμε κάποτε πως μισούμε την κολακεία, ενώ δεν μισούμε παρά τον τρόπο τής κολακείας.
330. Συγχωρούμε ενόσω αγαπούμε.
(385, 545)
331. Πιο δύσκολα μένει κανένας πιστός στην ερωμένη του όταν είναι ευτυχισμένος παρά όταν τον κακομεταχειρίζεται.
(381)
332. Οι γυναίκες δεν ξέρουν ως πού φτάνει η φιλαρέσκειά τους.
(241, 277, 295, 334, 349)
333. Οι γυναίκες δεν είναι ποτέ απόλυτα αυστηρές όταν δεν αντιπαθούν.
334. Οι γυναίκες μπορούν λιγότερο να υπερνικήσουν τη φιλαρέσκειά παρά το πάθος τους.
(241, 277, 332, 349, 376)
335. Στον έρωτα, πάντα σχεδόν η απάτη προχωρεί πιο πέρα από τη δυσπιστία.
(336, 348, 371, 553, 557)
336. Υπάρχει ένα είδος αγάπης, που η υπερβολή της εμποδίζει τη ζήλια.
(348, 553, 557)
337. Συμβαίνει με κάποια προτερήματα ό,τι και με τις αισθήσεις : όσοι δεν τα έχουν διόλου δεν μπορούν ούτε να τα διακρίνουν, ούτε να τα καταλάβουν.
(265, 375, 623)
338. Όταν το μίσος μας είναι υπερβολικό, μας κατεβάζει χαμηλότερα από κείνους που μισούμε.

339.

Nous ne ressentons nos biens et nos maux qu'à proportion de notre amour-propre. (ÉD. 3.)

340.

L'esprit de la plupart des femmes sert plus à fortifier leur folie que leur raison. (ÉD. 3.)

341.

Les passions de la jeunesse ne sont guère plus opposées au salut que la tiédeur des vieilles gens. (ÉD. 4.)

342.

L'accent du pays où l'on est né demeure dans l'esprit et dans le cœur, comme dans le langage. (ÉD. 4.)

343.

Pour être un grand homme, il faut savoir profiter de tout sa fortune. (ÉD. 4.)

344.

La plupart des hommes ont, comme les plantes, des propriétés cachées que le hasard fait découvrir. (ÉD. 4.)

345.

Les occasions nous font connaître aux autres, et encore plus à nous-mêmes. (ÉD. 4.)

346.

Il ne peut y avoir de règle dans l'esprit ni dans le cœur des femmes, si le tempérament n'en est d'accord. (ÉD. 4.)

347.

Nous ne trouvons guère de gens de bon sens que ceux qui sont de notre avis. (ÉD. 4.)

348.

Quand on aime, on doute souvent de ce qu'on croit le plus. (ÉD. 4.)

349.

Le plus grand miracle de l'amour, c'est de guérir de la coquetterie. (ÉD. 4.)

339.

Τις ευτυχίες και τις δυστυχίες μας τις νοιώθουμε μόνο ανάλογα με τη φιλαυτία μας.

(464, 528)

340.

Στις περισσότερες γυναίκες η εξυπνάδα χρησιμεύει περισσότερο στο να δυναμώνει την τρέλλα παρά τη γνώση τους.

(346, 415)

341.

Η αδράνεια των γέρον εναντιώνεται στη σωτηρία τής ψυχής τουλάχιστον όσο και τα πάθη των νέων.

342.

Η προφορά τού τόπου όπου γεννηθήκαμε μένει στο πνεύμα και την καρδιά μας, όσο και στην ομιλία μας.

343.

Για να γίνει κανένας μεγάλος άνθρωπος πρέπει να ξέρει να επωφελείται απ' ολόκληρη την τύχη του.

(159, 437)

344.

Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν, σαν τα βότανα, κρυμμένες ιδιότητες που η τύχη τις κάνει ν' ανακαλυφτούν.

(404, 505, 594)

345.

Οι περιστάσεις μάς κάνουν να γνωριστούμε στους άλλους κι ακόμα περισσότερο στον εαυτό μας.

(370, 380, 470)

346.

Δεν μπορεί να σταθεί κανόνας στο μυαλό ή την καρδιά τής γυναίκας αν δεν είναι σύμφωνη κι η ιδιοσυγκρασία της.

(205, 220, 241, 340, 548)

347.

Δεν βρίσκουμε άλλους ανθρώπους γνωστικούς εκτός από κείνους που είναι τής γνώμης μας.

348.

Όταν αγαπούμε, αμφιβάλλουμε συχνά για ό,τι ακριβώς πιστεύουμε περισσότερο.

(335, 336, 371)

349.

Το μεγαλύτερο θάμα τής αγάπης είναι πως γιατρεύει τη φιλαρέσκεια.

(241, 277, 332, 334, 376)

350.

Ce qui nous donne tant d'aigreur contre ceux qui nous font des finesses, c'est qu'ils croient être plus habiles que nous. (ÉD. 4.)

351.

On a bien de la peine à rompre quand on ne s'aime plus. (ÉD. 4.)

352.

On s'ennuie presque toujours avec les gens avec qui il n'est pas permis de s'ennuyer. (ÉD. 4.)

353.

Un honnête homme peut être amoureux comme un fou, mais non pas comme un sot. (ÉD. 4.)

354.

Il y a de certains défauts qui, bien mis en œuvre, brillent plus que la vertu même. (ÉD. 4.)

355.

On perd quelquefois des personnes qu'on regrette plus qu'on n'en est affligé ; et d'autres dont on est affligé, et qu'on ne regrette guère. (ÉD. 4.)

356.

Nous ne louons d'ordinaire de bon cœur que ceux qui nous admirent. (ÉD. 4.)

357.

Les petits esprits sont trop blessés de petites choses ; les grands esprits les voient toutes, et n'en sont point blessés. (ÉD. 4.)

358.

L'humilité est la véritable preuve des vertus chrétiennes : sans elle, nous conservons tous nos défauts, et ils sont seulement couverts par l'orgueil, qui les cache aux autres, et souvent à nous-mêmes. (ÉD. 4.)

359.

Les infidélités devraient éteindre l'amour, et il ne faudrait point être jaloux, quand on a sujet de l'être : il n'y a que les personnes qui évitent de donner de la jalousie qui soient dignes qu'on en ait pour elles. (ÉD. 4.)

350.

Εκείνο που μας δίνει τόση κακία για όσους μάς κάνουν κατεργαριές είναι πως νομίζουν τον εαυτό τους επιτηδειότερο από μας.

(407)

351.

Είναι πολύ δύσκολο να διακόψουν όσοι δεν αγαπιούνται πια.

352.

Πλήττουμε σχεδόν πάντα μ' εκείνους με τους οποίους δεν επιτρέπεται να πλήττουμε.

(304)

353.

Ένας καθώς πρέπει άνθρωπος μπορεί ν' αγαπήσει σαν τρελλός, όχι όμως και σαν ανόητος.

354.

Υπάρχουν ελαττώματα που, όταν χρησιμοποιηθούν καλά, λάμπουν περισσότερο κι από την αρετή την ίδια.

(90, 155, 251, 273, 468)

355.

Είναι πρόσωπα που, σαν τα χάσουμε, μας λείπουν περισσότερο απ' όσο τα πενθούμε, κι είναι άλλα που τα πενθούμε μα που δεν μας λείπουν διόλου.

(233, 373)

356.

Συνήθως επαινούμε με την καρδιά μας μονάχα εκείνους που μας θαυμάζουν.

(143, 144, 146, 530)

357.

Τα μικρά μυαλά πληγώνονται πάρα πολύ από κάτι μικροπράματα. Τα μεγάλα, τα βλέπουν όλα, μα δεν πληγώνονται διόλου απ' αυτά.

(265, 337, 375, 623)

358.

Η ταπεινοφροσύνη είναι η πραγματική απόδειξη της χριστιανικής αρετής. Χωρίς αυτή, διατηρούμε όλα μας τα ελαττώματα, που μένουν μονάχα σκεπασμένα από την αλαζονεία, που τα κρύβει από τους άλλους και συχνά κι από τον εαυτό μας.

(33, 254, 534, 536, 537, 563)

359.

Οι απιστίες θα είχαν σωστό να σβύνουν την αγάπη, και θα έπρεπε να μην είναι κανένας διόλου ζηλιάρης, όταν έχει λόγο να είναι. Μόνο τα πρόσωπα που αποφεύγουν να προκαλέσουν τη ζήλια είναι άξια να τα ζηλεύουμε.